

P.H.J. VAN OUTERSTERP
 COMMISSARIS VOOR DE NOTERING
 VAN DE AMSTERDAMSE EFFECTENBEURS

Over het doel en de middelen

Wie is nu die Van Outersterp, waarover het Financieele Dagblad in augustus nog schreef: 'Hij is berucht om zijn scheldvaardigheid, die extra kracht krijgt door de staccato basstem. In zijn boosheid wordt hij loslippig', en 'de regels laten Van Outersterp de ruimte eigenhandig, zonder ruggespraak als een orakel handelsmaatregelen af te kondigen, een handelsverbod in te stellen, handel op te schorten of noteringen door te halen'.

We zochten de persoon Van Outersterp, die sinds 1980 de functie van Commissaris voor de Notering bekleedt, bij de Amsterdamse Effectenbeurs op. In de bijna 12 jaar die nu achter hem liggen, deed hij van alles en maakte alles mee: noteringen haalde hij door, fraudeurs die voordelen behaalden uit door hem getroffen handelsmaatregelen, kleine beleggers die hun centjes zagen verdampen etc. Van Outersterp blijft er koel onder. 'In de jaren '80-'85 had financieel Nederland geen goede naam, maar mede dankzij de Wet Effectenhandel hebben we nu KEMA-keur. Kwaliteit is nu belangrijker dan kwantiteit.' Medelij met beleggers die zich nu door Duitse, vanuit boiler rooms opererende goedertermijnmakelaars de centen laten aftroggelen, heeft hij niet: 'Moeten ze zelf weten. Misschien hebben ze wel wat te verbergen, dat durf ik hardop te zeggen', zegt hij droogjes. 'Als u mij belt en zegt: 'Kijk eens meneer, ik heb fonds XYZ, overmorgen is dat fonds f 500,- waard', dan zijn er twee dingen: of die man is absoluut idioot of hij belazert u. Iedereen is een beetje egoïst. Als ik een tip in mijn handen heb, dan vertel ik u dat niet.'

'Iedereen mag ook best weten dat een bepaald aantal IB-ers aan hun taak voorbijgaan'

Vervolgens warmt hij het gesprek op door te stellen: 'Weet je waarom IB-ers zonedig naar het buitenland moeten? Zogenaamd omdat ze daar beter met grote transacties uit de voeten kunnen. Maar de werkelijke reden is dat het leuk is voor de handelaar om eens een weekje naar Londen te gaan. Het gras bij de buurman is altijd groener. Maar vorige week zag je wel dat er in Londen in Nederlandse fondsen geen koers tot stand kwam toen onze opening een minuut of vijf werd uitgesteld. Iedereen mag ook best weten dat een bepaald aantal IB-ers aan hun taak voorbijgaan. Als ik als Nederlander mijn geld moet laten beleggen bij een beleggingsmaatschappij omdat deze mijn pensioen moet veilig stellen, dan heeft deze maatschappij niet de plicht om een perfecte performance te maken, maar zij moet ervoor zorgen dat een aantal andere bedrijven over dat geld kunnen beschikken. Als het rendement in de markt 13 procent is, dan moeten ze niet proberen 13,25 te maken door naar alle kanten in risicovoller projec-

ten geld te steken en vergeten dat ze in Nederland moeten zijn'. Na dit voorproeven, blikken we terug en vooruit met de markante persoonlijkheid Van Outersterp, die in januari 65 wordt.

Als u straks 65 wordt, stopt u dan echt?

Ja, met dien verstande dat een aantal bedrijven me gevraagd heeft om adviseur of commissaris te worden.

De Beurs, is dat nou een Vereniging of een Bedrijf?

Ik heb altijd een beetje moeite met die splitsing. Ik zeg altijd: de Amsterdamse Effectenbeurs heeft drie doelgroepen. De eerste is de beursgenoteerde onderneming. De tweede is de belegger, want de onderneming en de belegger kunnen vrijelijk met elkaar handelen. Er staat nergens in de wet dat je daarvoor de Beurs moet gebruiken. Maar ik denk dat zoals op de Albert Cuyp in Amsterdam groenteboeren of slijpesboeren naast elkaar staan om een prijsvergelijking te maken, het zo ook beter is dat er één instituut is waar een zo groot mogelijke openheid van orders is. De derde doelgroep is dan de beurs zelf, alle tussenhandel tezamen. Die moet er voor zorgen dat ze de goede componenten aandragen om die openheid te krijgen.

Heeft u moeite met die splitsing als Commissaris voor de Notering of als persoon?

Als persoon. Ik denk namelijk dat een Beurs als NV veel beter zou functioneren dan als ledenorgaan. Maar het is natuurlijk heel moeilijk aan te tonen dat ik gelijk heb, want alle leden zijn participant in de Vereniging. En in die Vereniging zit een heleboel geld, zij het vast in allerlei andere dingen. En je mag niet verwachten dat er op een gegeven moment zou worden besloten de Vereniging maar op te heffen omdat ene Van Outersterp zo graag zijn gelijk wil halen. Ik denk wel dat zo'n nieuwe NV dan geleid zou moeten worden - iedereen mag weten hoe ik denk - door mensen die de Beurs door en door kennen.

Gaat voor de Amsterdamse Effectenbeurs de vergelijking op met het kerkgenootschap waarbij een paar veertigers krampachtig probeert de jeugd van 15/16 uit de disco te houden en daarom een clubavondje in het parochiezaaltje organiseert?

Nee, daar neem ik met kracht stelling tegen. De

Amsterdamse Effectenbeurs, de Vereniging voor de Effectenhandel, is een instituut dat als je de goede tools inbrengt, perfect functioneert. Dat werd afgelopen maand bij de hectische handel in het aandeel KLM nog weer eens aangetoond. Het centrale marktsysteem was op dat moment het enige dat perfect functioneerde. Want als je achteraf kijkt waar de omzetten zijn gemaakt, dan was dat voor een groot deel door mensen die op de vloer aanwezig waren. Dat is het zoveelste bewijs dat een open hoek, waarbij alle partijen deelnemen aan de handel, altijd veel beter is dan op afstand handelen.

Maar de banken organiseren hun eigen disco.

Klopt. In Amsterdam hebben we één groot probleem, en dat is dat al die banken eigen dealingrooms hebben ingericht. Maar ik blijf als oude man bij mijn mening dat die dealingrooms niet zozeer zijn ingericht voor de effectenhandel, maar ingericht zijn als begeleider van de treasurer. De banken hebben er namelijk alle belang bij om via valutahandel en andere zaken geldstromen vast te houden. En waarom nemen grote commissionairs zo makkelijk deel aan de markt? Heel eenvoudig: horen, zien en zwijgen is heel belangrijk. Toen ik zelf in het vak zat, keek ik ook waar Jantje, Pietje, Keesje en Klaasje naar toe liepen. Een Arabier draagt ook niet een zonnebril vanwege de zon, maar vanwege het feit dat hij niet wil laten zien hoe begerig hij is om iets te kopen of te verkopen. En het moge zo zijn dat wij heel veel grote multinationals en IB-ers hebben en het potentieel van Nederland zelf niet zo groot is, maar ik ben en blijf ervan overtuigd dat de centrale markt perfect werkt, mits men maar de bereidheid heeft openheid aan de markt te geven.

Aan Van Ittersum stelden wij de vraag: Hoe doet u dat, u loopt met olifanten en muizen over de brug?

Het grappige is dat muizen nooit onder olifantspotten vallen. Toen ik in het vak zat, had ik bijna alle grote banken en commissiehuizen als klant. Maar ik was ook blij dat ik heel veel kleintjes had, want die waren vaak de tegenpool en de aanvoer. Je kunt namelijk niet in je eentje een markt blijven maken. Je kunt niet onbepaald blijven kopen of verkopen. Daarom denk ik dat het én de plicht én eigenbelang is van de grootsten om de kleinsten te helpen. De olifanten hebben die muizen gewoon nodig.

U heeft natuurlijk meer affiniteit met de hoekman dan met de bank.

Ik ben nooit hoekman geworden. Dat mocht ik niet van mijn vader. Daar ben ik toen ongelooflijk kwaad om geweest. Na mijn middelbare school heb ik eerst 8 jaar gewerkt bij Klynveld Kraayenhof, als assistent accountant, personeelsnummer 53. U weet hoe groot KPMG nu is. Ik ben nog altijd blij dat ik daar naar cijfers heb leren kijken. Maar ik geef toe, nu cijfers lezen of in '46, '47, dat is totaal iets anders.

En in 1980 vraagt de toenmalige Beursvoorzitter, de heer Korthals Altes, u om Commissaris te worden. Bestond die term toen al?

De term Commissaris voor de Notering bestond toen wel, maar werd meer gebruikt als Commissaris van Dienst. Vòòr 1980 werd de functie van Commissaris voor de Notering namelijk uitgeoefend door vijf bestuursleden, jongste in bestuursjaren. Dat gebeurde bij toerbeurt gedurende tien weken. Dat betekende dat er mensen Commissaris waren die het niet altijd in de vingers hadden, al stond daar tegenover dat er iemand in de guidebank stond die wel redelijk goed op de hoogte was met het reglement. Een probleem van die tijd was ook dat je als Commissaris alles moest weten, maar het als lid van de Vereniging niet mocht weten. Dat wil echter niet zeggen dat er ooit misbruik van gemaakt is. Echte problemen ontstonden er pas toen in 1980 de beurstijden werden veranderd. Vanaf 1980 was er vanaf 10.00 tot 16.30 uur een doorlopende beurs. Daardoor werd het feitelijk onmogelijk om iemand de gehele dag gedurende twee weken uit zijn vak te halen. Toen heeft men mij aangezocht.

Hebben ze U wel eens Hoofdcommissaris van de notering genoemd?

Ze hebben me nog veel meer dingen genoemd.

Toen u in '80 aantrad lag de Beurs na tien jaar ellende zo'n beetje op apegapen. Koos u gezien de uitholling van het commissionairsbedrijf daarom voor een betaalde vaste baan bij de Vereniging?

Nee. Zoals ik al eerder zei, ik ben nooit een echte hoekman geweest. Ik heb het wel drie dagen geprobeerd en toen liep de hele administratie in de soep. Ik was toendertijd meer specialist en vertrouwens-

Curriculum Vitae

De heer Piet van Outersterp, geboren op 31 januari 1927, gehuwd en vader van vier kinderen, ging na zijn lagere school naar het Ignatius College in Amsterdam. Na de middelbare school trad hij in dienst bij Klynveld Kraayenhof, waar hij opgeleid werd tot assistent accountant. Na een achtjarig dienstverband trad hij in 1954 in dienst bij het familiebedrijf Van Outersterp. Aldaar ontplooidde hij zich tot specialist in gecompliceerde grote transacties. In 1980 trad de heer Van Outersterp in dienst van de Amsterdamse Effectenbeurs als Commissaris voor de Notering.

man voor een heleboel bedrijven. Die lieten mij als specialist alleen grote transacties uitvoeren. En het uitvoeren van één van die orders is aanleiding geweest voor een gesprek tussen de heer Altes en mijzelf.

Leverde u een strek of kreeg u een strop?

De transactie was zo enorm profijtelijk voor ons bedrijf, dat we anderen enorme stroppen bezorgd zouden hebben. En met bluffers, gokkers en dobbelaars had ik geen enkel medelijden. Ik wist dondersgoed hoever ik kon gaan.

'Ik heb ook geweigerd om de modelcode te tekenen'

Ongetwijfeld had u in 1980 zelf een belegd vermogen. Hoe hebt u dat afgezonderd?

Ik heb alles wat ik in effecten had, verkocht. Ik ben dus het prototype van de effectenman, die moet nooit effecten doen. Ik heb ook geweigerd om de modelcode te tekenen. Als Commissaris voor de Notering moet je de moraal hebben dat je absoluut niet in effecten doet. Ik geloof namelijk beslist niet in mensen die zeggen de portefeuille door een ander te laten beheren. Want als ik vind, dat ik toevallig aandeel X moet hebben, dan pleeg ik een telefoontje via mijn kleinzoon of mijn achterkleinkind en dan zit er geen aandeel X in mijn portefeuille.

Maar de Lubbersconstructie werkt toch ook?

Daar heb ik geen commentaar op. Ik vind alleen dat ik als Commissaris niet gerechtigd ben op de een of andere wijze belang te hebben bij, of betrokken te zijn met de handel in effecten. Daar houd ik strikt de hand in, ook binnen de familiesfeer. Het is bijvoorbeeld een keer voorgekomen dat mijn zoon nog thuis kwam - hij werkte als jurist bij Fokker - met het verhaal dat hij het aandeel Fokker ging kopen omdat hij gehoord had dat er wat zou gebeuren. Ik heb het hem toen verboden. En waarom? Omdat ik het nooit had kunnen waarmaken dat ik het hem niet ingefluisterd had.

U zei net: met gokkers, bluffers en dobbelaars heb ik geen medelijden.

Ik heb, doelbewust, een hele goede transactie gedaan waar anderen andere dingen dachten. Mensen uit het vak meenden toen een klacht over mijn optreden te moeten indienen. Nou, daar is nooit wat van gekomen. Het enige resultaat was dat de heer Altes zei, jou moet ik hebben.

Hoe lange werkdagen maakt u?

Ik ben hier 's morgens om 8 uur. Dan heb ik de krant al gelezen en het nieuws gehoord. En ik wordt regelmatig tot 10.15/10.30 uur 's avonds gebeld door ter beurze genoteerde ondernemingen. Die vinden de avond vaak gemakkelijker om te bellen. Ze bellen me ook nog wel op zaterdag en zondag.

Het is niettemin een leuk vak?

Ik vind het een prachtige roeping. Je kunt het namelijk nooit leren. Ik kan u niet leren handelen. Een volgende Commissaris voor de Notering, of die nu wel of niet komt, zal het op z'n eigen wijze moeten invullen.

Was het geld, idealisme of machtswellust dat u zo gedreven maakte?

Nee. Er is een nog belangrijker ding. Ik zat in de oorlogsjaren op het Ignatius College in Amsterdam. Ik kreeg toen les - het was in 1943 - van een pater die zich Asverus Cavelino noemde. Asverus betekent bandeloos, en die pater heeft mij toen geleerd dat arbeidsvreugde een heel groot deel van je inkomen is.

U hebt de moraal van een Jezuïet?

Ja, dat kunt u wel zeggen.

U bent een verlicht despoot?

Ik denk dat ik overkom als een rechtlijnig iemand. Dat is wat anders dan een verlicht despoot. Ik kan namelijk met mijn rechtlijnigheid nog wel eens andere dingen bereiken. Ik heb bijvoorbeeld een aantal keren een maatregel genomen en in twee van die gevallen leidde die ertoe dat niet het beleggend publiek, maar de fraudeur door die maatregel werd geholpen. Want die heeft geen verlies geleden. Begrijpt u wat ik bedoel? Als Commissaris ben ik rechtlijnig: dit zijn de reglementen, hier hou je je aan.

'Ik denk dat ik overkom als een rechtlijnig iemand'

Rechtszekerheid is belangrijker dan rechtvaardigheid?

Ja, zeker weten. Want je zult altijd weer teruggefloten worden. Een volgende keer moet je dan namelijk ook weer rechtvaardig zijn. En ik denk dat de Amsterdamse Effectenbeurs blij mag zijn dat er deze 12 jaar bijna geen schandalen zijn geweest. Door de rechte lijn aan te houden, ben ik wel in staat om de volgende dag, als ik iemand tegenkom te zeggen: sorry jongen, maar dit was de rechte lijn. Ook ik kan niet op alle momenten over alles gelijk beslissen. Maar je moet. Een scheidsrechter ziet de overtreding voor 99%, fluit en straft. Ik zie de overtreder niet, ik vermoed de overtreding of ik zie het pas als het gebeurd is. Nou dan heb ik nog even tijd om te fluiten en de juiste maatregel te vinden. Maar dan nog ben ik niet van alles op de hoogte, want alles onderzoeken duurt maanden.

Is bestraffen van voorkennismisbruik haalbaar?

Voorkennis bestraffen? Nou ik geloof er geen fluit van. Ik geloof wel dat voorkennis bestaat. Maar dat misbruik te bewijzen zou zijn, dat is iets dat ongelooflijk moeilijk zal zijn. En als je het bewezen hebt, wat is het nut van het bewijs dan? Het duurt heel lang en de

direkte slachtoffers hebben er dan al geen voor- of nadelen meer van. Maar aan de andere kant wil ik er duidelijk bij zeggen, dat wanneer de persoon wordt gestraft, dat ik dat volkomen terecht vind.

Als er geen voorkennis of verschil in kennis was, was er geen handel.

Ik zou het heel anders zeggen. Op deze Beurs leven alleen maar geruchten. Er zijn altijd gevoelens. Maar als ik gebruik maak van de voorkennis, hetgeen niet mag, dan ben ik bezig mensen op het verkeerde been te zetten.

Waarom voelt de Beurs zich geroepen een partij daartegen te beschermen?

De Beurs beschermt nooit iemand. Althans, dat is nooit mijn opzet geweest. Het gaat om het ordelijk verloop van de handel en daarvoor hebben we in de eerste plaats de handelsmaatregel: een kwartier stoppen nadat een bericht gekomen is.

Was Amsterdam de eerste die zo'n maatregel introduceerde?

Ik was de eerste die het invoerde. Eerst duurde zo'n stop een uur. Ik denk dat voor de kleine belegger twee uur belangrijk is en dat voor de grote belegger vijf minuten te veel is. Dus het compromis is een kwartier. Toen we er mee kwamen, bestempelden andere beurzen het als idioot. Maar nu wordt bij Euroquote de handel ook al gedurende een aantal minuten stilgelegd en Londen is bezig.

Welke maatregelen kunt u nog meer nemen?

Een tweede maatregel is het verbod tot handel. Zo'n maatregel wordt genomen wanneer een bedrijf mij bericht dat het met een bepaald iets bezig is, een fusie, een overname e.d. Die boodschap moet het land in en op dat moment vind ik dat er een ongelijkheid van informatie bestaat. Daarom mag er die dag niet gehandeld worden. Een derde maatregel is het verbod tot handel met terugwerkende kracht, bijvoorbeeld bij vermoedens van het gebruik van voorkennis. En tenslotte is er nog een maatregel, en daar hoor je nooit van: ik laat per dag zo'n acht- tot tien-duizend koersen doorgaan.

U kiest niet bij voorbaat of intuïtief of emotioneel partij voor de kleine belegger?

Als je me diep in mijn hart kijkt, leef ik het meest mee met de kleine belegger.

Hebt u ook iets van doen met het Fondsenreglement?

Jawel, natuurlijk. Maar de verantwoording daarvan ligt op een ander vlak dan de handelsmaatregelen.

Als u een notoir discutabel bedrijf notering ziet aanvragen bij de Amsterdamse Effectenbeurs, kunt u daar iets aan doen?

Nee. Op het moment dat er dus een aanvraag komt voor een notering, dan is hier in huis een speciale commissie die zich daarover buigt.

'Ik vind dat een beurs zich kwalificeert door kwaliteit en niet door kwantiteit'

Daar wordt u ook in geraadpleegd?

Ja, je kunt in deze wereld niet alleen leven. Beursgenoteerde fondsen van discutabel gehalte, waarvan we de laatste tijd verschillende exponenten hebben gezien, doen de Beurs geen goed.

Ik vind dat een beurs zich kwalificeert door kwaliteit en niet door kwantiteit. Ik denk dan ook dat je je als beurs af en toe moet afvragen of je een bepaald soort fondsen wel wil hebben. Maar ook de Beurs is begrensd in zijn eigen mogelijkheden.

Dus toch een soort keurmerk?

Ik denk dat het KEMA-keur voor de Vereniging voor de Effectenhandel heel belangrijk is. Je moet je namelijk heel goed realiseren dat wanneer je een fonds in de notering opneemt, je samen een overeenkomst aangaat.

Kan het nog beter dan nu het geval is?

Altijd, maar dat vereist nadere afstemming met de leden.

In 1992 komen er EG-richtlijnen tegen money laundering. Bekruipen u wel eens gevoelens van hé, dat zou wel eens een ongebruikelijke transactie kunnen zijn?

Als ik als Commissaris voor de Notering steeds met de gedachte rond zou lopen van het klopt niet, dan zou ik een zeer slechte Commissaris zijn geweest. Ik denk niet dat het in een doorzichtige markt zal gebeuren. Een bij zo'n witwasaffaire behorende omzet wordt immers ook in de publicatie van de omzetcijfers opgenomen. Als gewoon mens kan je zien, wat er in die markt omgaat en of er eventueel valse affaires zijn.

Zijn er wel andere richtlijnen, bijvoorbeeld van Justitie of van Financiën?

Ik zou het niet weten. Kijk, ik vind dat een beurs zelfregulerend moet zijn. Ministeries willen en doen gewoon te veel. Vaak zien ze ook alleen maar sporen op de weg en ze slagen er niet in door de bomen het bos te blijven zien. Als je dus de Beurs de verplichting oplegt om al datgene te publiceren wat men omzet, dan zal er zich waarschijnlijk best nog een keer een affaire voordoen. Maar wij hebben de middelen om dat op te sporen. Ons Controlebureau kan het vinden.

U zegt: ministerie, blijf met je vingers van de Beurs af?

Nee, ik zeg, ministerie: laat iedereen op zijn eigen vak zitten, op zijn eigen afdeling en zijn waar ie moet wezen. Wij als Beurs hebben de verantwoording, wij willen een KEMA-keur, laat ons dat dan waarmaken.

Geldt dat ook voor samengaan met de EOE-Optiebeurs?

Het ministerie is natuurlijk de toezichthouder op de

Beurs, maar heeft alle toezicht gedelegeerd. Ik denk dat wij verantwoordelijk zijn voor het goed functioneren van onze Beurs. Dat er ook een andere beurs is die daar ook verantwoording voor heeft, is alleen maar goed. Mijn persoonlijke mening blijft dat de fout in 1978 is gemaakt, toen we de baby hebben losgelaten. Ik denk overigens wel dat het voor het vak heel goed zou zijn als die beurzen samen verder zouden gaan. De vraag is alleen of zoiets met de huidige uiteenlopende culturen op korte termijn al kan gebeuren; de een haalt de ochtendkrant, de andere koopt een avondblad.

Stoken de banken?

U hebt mij horen zeggen - en daar blijf ik bij - dat er bij het Bedrijf van de Vereniging maar weinig mensen zijn die verstand van effecten hebben. Dan bedoel ik dus in het hoger management. Een van de grote problemen die we in het Bedrijf hebben, is dat er maar één idioot is geweest, c'est moi, die van beneden naar boven is gegaan. Er is gewoon heel weinig kennis van de vloer.

De Vloer zit toch wel degelijk in het Bestuur?

Het is niet zo, zoals sommigen willen doen geloven, dat ABN AMRO het enige lid is van de Vereniging. Buiten die bank zijn er nog een aantal banken lid. De volgende groep zijn de commissionairs. Daarvan zitten mensen die op de Vloer werken, in het bestuur. Hetzelfde geldt voor de hoeklieden. Dan heb je zeven man bij elkaar die verstand hebben van het vak. En als je dan naar de bankenfractie kijkt, daar zitten mensen in die ver van de Vloer staan.

U gaat weg. Hoe moet uw opvolger eruit zien?

Het profiel van mijn opvolger? Dat moet een man zijn die verstand van het vak heeft, de durf heeft om

beslissingen te nemen en de moed om bij alle beursgenoteerde ondernemingen zo de kamer van de president-directeur binnen te komen. En als 'ie dat vertrouwen schept, dan is 'ie fantastisch.

Bent u wel eens met ontslag bedreigd?

Ontslag, nee nooit. Men is wel eens op een enorme wijze tegen mij tekeer gegaan, bijvoorbeeld bij de laatste doorhaling van HCS en in 1984 bij het doorhalen van Hoogovens. Bij die laatste affaire zijn een aantal leden wit heet op mij afgekomen.

U werd fysiek bedreigd?

Nee. Bij de Hoogovensaffaire kwamen er ongeveer 100 man naar mij toelopen. Maar ik had ze tevoren gewaarschuwd dat ik de boel zou doorhalen. Toen ik het deed, ontnam ik hun een behoorlijke winst. Iedereen verwachtte me toen bij de guidebank op de vloer. Ik ben er niet heengegaan. Een ding moet je namelijk nooit doen, en dat is debatteren met meer dan twee man en zeker niet met meer dan vijf mensen tegelijk op de vloer. Op het moment dat je met vijf man gaat debatteren, dan staan er gelijk 50. Op het laatst staan er 100 man om je heen, maar die laatste 50 horen een heel ander verhaal dan degenen die eerst om je heen stonden. Dat is dus vragen om problemen.

Hebt of had u een geheim telefoonnummer?

Nee. Maar ik heb wel voor één persoon bewondering, en dat is voor mijn vrouw. Want zij is degene die, als ik thuiskwam, de spanningen heeft opgevangen.

Hoe vult u straks uw dagen?

Ik heb met mijn vrouw afgesproken dat drie dagen van de week echt voor ons zelf zijn. En op de andere dagen zitten we om 9 uur samen aan het ontbijt. En 's avonds komen we elkaar om 6 uur weer tegen bij het avondeten. We laten elkaar dus volkomen vrij, want als ik op haar lip zou gaan zitten, dan zou ik haar weer gaan belasten. Ze heeft in deze 12 jaar wel geweten met wie ze getrouwd was.

En de Beurs dan?

Ik denk dat, als ik weg ben, mijn opvolger wel eens een praatje met me zal willen maken. En ik denk dat een aantal collega's ook eens met me wil babbelen. Ik weet niet welke kant het uitgaat, ik zal wel zien.

De Stichting Toezicht Effectenverkeer wordt wel eens vergeleken met de Amerikaanse SEC. Zou uw opvolger ook uit die hoek kunnen komen?

Ik wil wel vergeleken worden met de SEC, maar niet met de STE. Kijk, die SEC is surveillance. In Europa heb je twee departments: market affairs, dat ben ik, en inforcemant. Market affairs gaat heel ver, onderzoekt alles en doet alles, en daarna komt het Controlebureau er pas aan te pas. Als we terug gaan naar het woord van Hoofdcommissaris, dan ben ik doodgewoon een politieagent die op straat rondloopt, ik ben rechercheur die bepaalde zaken kan onderzoeken, ik ben Officier van Justitie die een eventuele aanklacht bij de Voorzitter indient.

Er zijn wel onderzoeken geweest naar voorkennis. Maar is er ook wel eens iemand vervolgd?

Nee, voor voorwetenschap nooit. Er zijn wel een paar affaires geseponneerd. Maar ik ben en blijf ervan overtuigd: het is nooit te bewijzen. Je kunt toch transacties door kennissen laten uitvoeren. We hebben ook wel eens iemand in de gaten gehouden die vanuit een klein plaatsje opereerde, maar telkens met dezelfde affaires aankwam. We hebben van alles geprobeerd, maar we zijn er nooit achtergekomen of die man informatie had. Hij beweerde altijd: gewoon kranten lezen. Ik denk dat dat het verhaal is van de goeie belegger. Een belegger hoeft voor mij niet te lezen, hoeft geen televisie te kijken. Maar als ik niet in de huisfondsen wil, dus echt wil beleggen, dan ben ik een enorme stommeling als ik niet lees.

Eindelijk die handelingsvrijheid waar u zo aan hecht?

Als het zo wordt gezegd, dan heb ik een klein bezwaar. Ik denk duidelijk dat er regels moeten zijn. Maar er zal een regel in moeten staan die de Commissaris het recht geeft om de reglementen op dat moment te interpreteren.

Maar wie bewaakt dan de bewaker?

Iedereen. Want op het moment dat ik een uitspraak zou doen die niet gedekt wordt door het Bestuur, dan kan het Bestuur die uitspraak niet ongedaan maken, maar het kan wel tegen de Commissaris zeggen: nooit meer van die stomme dingen doen!

U heeft ongetwijfeld wel eens misgekleund.

Ik heb nooit misgekleund. En waarom? Omdat ik duidelijk weet wat ik doe. Ik doe alles in overleg met een aantal mensen. Ook op de vloer lopen een aantal mensen rond waar ik, als Jezuiet, even biecht. Vervolgens zie ik boven een aantal mensen. Kijk, er ligt een eindverantwoording vast.

Ligt u wel eens wakker, dat u denkt: verdorie, als dat maar goed afloopt.

Dat heb ik één keer van mijn leven gehad. Dat was medio 1980, toen ik voor de eerste keer de notering doorhaalde. In het aandeel Stevin. f 39,- opening bij de voorbeurs, f 35,- om half elf. Toen heb ik wakker gelegen. En waarom? Ik heb een aantal mensen een strop bezorgd, of een winst ontnomen, laat ik het zo zeggen. Want ik ben ook uit het hoekmansgeslacht gekomen.

'Ik heb nog nergens in de krant gelezen, dat ik op mijn bek ging'

Had u toen nog geen eelt op de ziel?

Ik heb geen eelt op mijn ziel. Ik ben nog steeds

rechtlijnig. Toen ik in 1980 begon, heb ik wel eens tegen mijn vrouw gezegd: ik denk dat ik het eerste jaar drie à vier keer op mijn bek ga. Het moet nog steeds gebeuren. Ik heb nog nergens in de krant gelezen, dat ik op mijn bek ging.

Hebt u wel eens spijt gehad van een beslissing?

Nooit. Ik kan een ander verhaal vertellen: Audet-VNU, 1987. Op maandagavond stond in de krant: wij verhogen het bod niet. Misschien kunt u zich het herinneren? Dinsdagmorgen werd het bod verhoogd. Ik ging naar de Voorzitter. Ik zeg: 'meneer de Voorzitter, moet u eens luisteren. Weet je dat ik alles heb doorgehaald?' Daarna hebben we van half elf 's morgens tot 's avonds half negen met allerlei deskundigen en juridisch adviseurs gediscussieerd. En het slot van het liedje was dat iedereen overstag ging. Het bleek een goede beslissing te zijn geweest. Als scheidsrechter zeg ik altijd: ik laat doorspelen, want wij zijn niet tegen die effectenhandel. Wij zijn voor die effectenhandel. Elke beslissing die ik neem, is duidelijk geweest en steeds genomen in overleg. Echter, er is er maar eentje, die op het laatst ja of nee zegt, en dan heeft die wel een aantal voor en tegens afgewogen.

Hoe zit dat juridisch in elkaar?

Ik ben geen jurist en ik ben geen doctorandus, ik ben gewoon een Amsterdamse straatjongen. Ik zeg voor mijn gevoel, als ik hier onrecht zie, dan gaat die handel gewoon niet door. Dat is vastgelegd in de reglementen en de leden zijn daaraan gebonden. Kijk, ik heb het recht om de reglementen te interpreteren. Ik heb ook twee keer voor de rechter gestaan en twee keer gelijk gekregen.

Dat kan wel in de reglementen staan, maar koper en verkoper hoeven zich niets van die reglementen aan te trekken.

Waarom ben ik dan niet méér aangeklaagd of waarom heeft de Klachtencommissie dan achter deze uitspraken gestaan? Laat ik het nog een keer duidelijk zeggen. Op het moment dat ik een beslissing neem - en de beslissing blijft staan - dan zijn er twee mogelijkheden: 1. het bestuur zegt: goed gedaan jochie of 2: nooit meer en nu wegwezen.

Het is een hele toer om een opvolger te vinden.

Dat is niet waar, dat was vroeger niet zo'n toer. Maar als ze mij nu zouden vragen deze functie in te vullen, dan zou ik het nooit doen. Toen ik begon bij Korthals Altes, was het de bedoeling dat de beursvloer mijn terrein zou zijn. Intussen heb ik er zoveel bijgekregen, ik ben nu ook Directeur Beurszaken. Kijk, vroeger had de Commissaris voor de Notering geen contact met de bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen. Maar nu is er geen één die niet met mij wil praten. Sterker nog, als ze me nodig hebben, bellen ze me zelf op. ♦

20 november 1991

Drs J.L. Gerards
Drs J.J.M. Schipper